

*Inicijativa za REKOM
Initiative for RECOM
Иницијатива за РЕКОМ
Nisma për KOMRA
Pobuda za REKOM*

Predsednik Slovenije, gospod Danilo Türk
Predsednik Hrvaške, gospod Ivo Josipović
Predsednik Srbije, gospod Boris Tadić
Član Predsedstva BiH, gospod Nebojša Radmanović
Član Predsedstva BiH, gospod Željko Komšić
Član Predsedstva BiH, gospod Bakir Izetbegović
Predsednica Kosova, gospa Atifete Jahjaga
Predsednik Črne Gore, gospod Filip Vujanović
Predsednik Makedonije, gospod Ѓорге Иванов

Zadeva: ustanovitev REKOM-a

Ljubljana, Sarajevo, Beograd, Priština, Zagreb, Skopje, Podgorica, Ljubljana
7. 10. 2011.

Spoštovani gospod Danilo Türk,

Pišemo vam zato, ker menimo, da imajo državljani naših držav potrebo in pravico izvedeti vsa dejstva o vojnih zločinih in drugih množičnih kršitvah človekovih pravic, ki so bile storjene med vojaškimi spopadi v devetdesetih letih, ter o posledicah teh vojn.

Post-jugoslovanske družbe se že več kot desetletje, odkar je orožje onemelo, ne uspejo soočiti s hudim nasledstvom vojne preteklosti, to pa predvsem zato, ker so številna dejstva o ubitih, prisilno izginulih, mučenih, pregnanih, o ljudeh, ki so trpeli na toliko različnih, strašnih načinov še zmeraj neznana. Imena majhnega števila ubitih so znana, družine več kot 13.000 prisilno izginulih pa še naprej iščejo svoje najdražje. Žrtve nimajo systemske možnosti za to, da bi zahtevale in dobile pravične reparacije, pomanjkanje utemeljeno določenih dejstev o žrtvah pa se uporablja za politično manipulacijo, nacionalistično promocijo, vzpodbujanje sovraštva in nestrpnosti.

Iniciativa za ustanovitev Regionalne komisije za ugotavljanje dejstev o vojnih zločinih in drugih hudih kršitev človekovih pravic na področju nekdanje SFRJ (REKOM) je bila podana zato, da bi bila dejstva o ubitih končno ugotovljena in sprejeta na vseh straneh, ter da bi naše družbe prenehale zanikovati in relativizirati zločine, storjene v njihovem imenu. To je vzpodbuda, da javnost in države priznajo krivice storjene žrtvam, da se končno sliši glas preživelih in družin žrtev, da bi jim bilo omogočeno, da javno izkažejo svoje trpljenje, da jih slišimo neposredno, da bi jim namesto zamolčevanja in poniževanja ponudili sočutje in solidarnost. Ustanovitev REKOM-a so podprla številna združenja žrtev in njihovih družin, vojni veterani in bivši taboriščniki iz vseh postjugoslovanskih dežel, verske skupnosti, manjšinske etnične skupine, aktivisti za človekove pravice, številni pravniki, pedagogi in zgodovinarji, še posebej pa veliko število mladih.

S tem pismom želimo dati glasno in močno podporo iniciativi za REKOM, saj verjamemo, da je ugotavljanje, objavljanje in sprejemanje dejstev o žrtvah na regionalni ravni nujno potrebno vsem, da bi tako oblikovali podlago za to, da se žrtvam vrne dostojanstvo, da uresničimo njihove pravice, da se ugotovi usoda prisilno izginulih in da se strahote naše skupne preteklosti nikoli več ne ponovijo.

Iniciativa za REKOM je najboljša priložnost, da o preteklosti končno prenehamo govoriti in misliti, kakor da bi še zmeraj trajala, da se z njo soočimo, da se iz nje pričnemo učiti in se je spominjati, ne pa da nadaljujemo z življenjem v njej.

Ob takšni družbeni vlogi ima iniciativa za REKOM potencial svežega in merodajnega vira podatkov za pravosodje, zgodovino in politiko v regiji, še posebej pa za ustvarjalno moralno in psihološko ponovno vrednotenje konteksta iz katerega izhajamo in v katerem živimo ter zmožnost, da usodno vpliva na prihodnost in na razumevanje preteklosti, v imenu te nove prihodnosti. Iniciativa za REKOM lahko na bolje spremeni naše družbe, predvsem pa nas same.

Mi, ki nam je vojna v Jugoslaviji z vsemi posledicami predmet profesionalnega preiskovanja in umetniških interpretacij, razlog za razmišljanje in zaskrbljenost o usodi spominjanja in resnice, v svojem imenu in v imenu etike dela, s katerim se ukvarjamo, zahtevamo, da storite vse, kar je v vaši moči, da ta iniciativa zaživi ter da REKOM začne delo na podlagi Statuta, ki ga je po nekajletnih posvetovanjih z državljani iz vse regije sprejela Skupščina Koalicije za REKOM.

S spoštovanjem,

Aleš Debeljak, književnik, profesor, Fakulteta za družbene vede, Ljubljana, Slovenija

Andrej Rozman Roza, igralec, Slovenija

Boris A. Novak, književnik, Slovenija

Boris Vezjak, filozof in publicist, Pedagoška fakulteta Maribor, Slovenija

Božidar Slapšak, profesor, Filozofska fakulteta, Ljubljana, Slovenija

Božo Repe, zgodovinar, publicist, profesor, Filozofska fakulteta, Ljubljana, Slovenija

David Tasić, publicist, Slovenija

Dušan Jovanović, režiser, Slovenija

Dušan Nečak, zgodovinar, profesor, Filozofska fakulteta, Ljubljana, Slovenija

Goran Vojnović, književnik, Slovenija

Igor Mekina, novinar, Slovenija

Janez Janša, umetnik, Slovenija

Josip Osti, pesnik, Slovenija

Marjan Strojjan, pesnik, Slovenija

Matevž Krivic, pravnik in publicist, Slovenija

Metka Mencin Čeplak, sociologinja, Fakulteta za družbene vede, Ljubljana, Slovenija

Milena Zupančič, igralka, Slovenija

Miroslav Slana - Miro, pesnik, književnik in dramatik, Slovenija

Mitja Čander, pisatelj, Slovenija

Mladen Dolar, profesor, Filozofska fakulteta, Ljubljana, Slovenija

Neža Kogovšek Šalamon, raziskovalka, Mirovni inštitut, Ljubljana, Slovenija

Oto Luthar, zgodovinar, raziskovalni inštitut SAZU, Slovenija

Radko Polič, igralec, Slovenija

Sergej Flere, profesor in publicist, Filozofska fakulteta, Maribor, Slovenija

Spomenka Hribar, pisateljica, Slovenija

Svetlana Slapšak, dekanka ISH (Institutum Studiorum Humanitatis), Slovenija

Tone Peršak, režiser in književnik, Slovenija
Uršula Lipovec Čebren, antropologinja in publicistka, Filozofska fakulteta, Ljubljana, Slovenija
Veno Taufer, pesnik, Slovenija
Vera Kržišnik Bukič, sociologinja in publicistka, Inštitut za narodnostna vprašanja, Slovenija
Vinko Moderndorfer, dramatik, pisatelj in režiser, Slovenija
Vlado Mihelj, sociolog in publicist, Fakulteta za družbene vede, Ljubljana, Slovenija
Alma Prica, igralka - dramska prvakinja, Hrvaška
Borut Šeparović, gledališki režiser, Hrvaška
Drago Pilsel, novinar, Hrvaška
Heni Erceg, novinarka, Hrvaška
Igor Štik, pisatelj, Hrvaška
Ivica Đikić, novinar in pisatelj, Hrvaška
Jurica Pavičić, novinar, pisec in filmski kritik, Hrvaška
Lenka Udovički, režiserka, Hrvaška
Mate Matišić, dramatik, scenarist, skladatelj in glasbenik, Hrvaška
Miljenko Jergović, pisatelj, novinar, Hrvaška
Nadežda Čačinović, filozofinja, predsednica hrvaškega P.E.N.-a, Hrvaška
Nenad Puhovski, režiser, Hrvaška
Oliver Frlić, gledališki režiser, Hrvaška
Predrag Lucić, novinar, pisatelj in režiser, Hrvaška
Predrag Matvejević, pisatelj in publicist, Hrvaška
Rade Šerbedžija, igralec, Hrvaška
Sibila Petlevski, pisateljica, Hrvaška
Slavenka Drakulić, pisateljica in novinarka, Hrvaška
Slavko Goldstein, novinar, izdajatelj in pisatelj, Hrvaška
Slobodan Šnajder, pisatelj in publicist, Hrvaška
Urša Raukar, igralka, Hrvaška
Viktor Ivančić, novinar in pisatelj, Hrvaška
Vilim Matula, igralec, Hrvaška
Vinko Brešan, režiser, Hrvaška
Zdravko Zima, esejist, kolumnist in književni kritik, Hrvaška
Žarko Puhovski, profesor filozofije politike, Filozofska fakulteta Zagreb, Hrvaška
Ališer Sijarić, kompozitor, BiH
Amir Imširević, pisatelj, BiH
Braco Dimitrijević, konceptualni umetnik, BiH
Damir Uzunović, pisatelj, BiH
Danis Tanović, režiser, BiH
Dejan Zorić, igralec, BiH
Dino Merlin, glasbenik, BiH
Dino Mustafić, režiser, BiH
Dragan Jovičić, igralec, BiH
Ermin Bravo, igralec, BiH
Goran Samardžić, pisatelj, BiH
Haris Pašović, režiser, BiH
Jasmila Žbanić, režiserka, BiH
Jusuf Hadžifejzović, konceptualni umetnik, BiH
Nenad Veličković, pisatelj, BiH
Safet Zec, slikar, BiH
Selma Spahić, režiserka, BiH
Zlatko Topčić, dramski pisatelj, BiH
Aleksandra Jovićević, teatrologinja, Srbija
Biljana Srbljanović, dramska pisateljica, Srbija

Božo Koprivica, pisatelj, Srbija
Branka Petrić, igralka, Srbija
Branko Cvejić, igravec, Srbija
Dejan Mijač, režiser, Srbija
Dragan Velikić, pisatelj, Srbija
Egon Savin, režiser, Srbija
Filip David, književnik, Srbija
Gorčin Stojanović, režiser, Srbija
Iva Milošević, režiserka, Srbija
Ivan Čolović, pisatelj in založnik, Srbija
Kokan Mladenović, režiser, Srbija
Lazar Stojanović, režiser, Srbija
Milena Dragičević – Šešić, profesorica, Fakulteta dramskih umetnosti, Srbija
Mirjana Karanović, igralka, Srbija
Nikola Đuričko, igravec, Srbija
Nikola Samardžić, zgodovinar, Srbija
Radmila Lazić, pesnica, Srbija
Slobodan Šijan, režiser, Srbija
Stevan Filipović, režiser, Srbija
Svetislav Basara, književnik, Srbija
Teofil Pančić, novinar in pisatelj, Srbija
Vladimir Arsenijević, pisatelj, Srbija
Azem Vllasi, odvetnik, Kosovo
Bekim Lumi, režiser, Kosovo
Doruntina Basha, dramaturginja, Kosovo
Eliza Hoxha, pevka, Kosovo
Engjëllushe Morina, Iniciativa Kosovare per Stabilitet, Kosovo
Enver Petrovci, igravec in režiser, Kosovo
Jeton Neziraj, reditelj, Kosovo
Kushtrim Hoxha, igravec, Kosovo
Kushtrim Koliqi, reditelj, Kosovo
Veton Nurkollari, režiser, Kosovo
Zana Hoxha Krasniqi, režiserka, Kosovo
Andrej Nikolaidis, publicist, Črna gora
Božena Jelušić, publicistka in profesorica književnosti, Črna gora
Branko Baletić, režiser, Črna gora
Duško Vuković, novinar, Črna gora
Janko Ljumović, direktor Črnogorskega narodnog gledališča, Črna gora
Leo Djokaj, pisatelj in kompozitor, Črna gora
Marija Perović, režiserka, Črna gora
Slobodan Marunović, igravec, Črna gora
Varja Đukić, igralka, Črna gora
Žaklina Oštir, igralka, Črna gora
Андрјана Јаневска, glasbena umetnica, Makedonija
Vajrush Mjaku, igravec, Makedonija
Билјана Ванковска, profesorica, Fakulteta filozofije, Makedonija
Билјана Тануровска-Кулавковска, Lokomotiva, Nove iniciative v umetnosti in kulturi, Makedonija
Богдан Богданов, kemik in profesor, Makedonija
Венко Андоновски, pisatelj in profesor, Filološka fakulteta, Makedonija
Владимир Петрушевски, profesor, Fakulteta naravoslovnih znanosti in matematike, Makedonija
Гордана Силјановска-Давкова, profesorica, Pravna fakulteta, Makedonija

Daut Dauti, novinar in publicist, Makedonija
Димитар Мирчев, politolog in profesor, Makedonija
Драгана Заревска, umetnica, Makedonija
Елизабета Шелева, profesorica in pisateljica, Makedonija
Зоран Арсовски, slikar, Makedonija
Ирена Стефоска, istoričar, Institut za nacionalnu istoriju, Makedonija
Iso Rusi, novinar, Makedonija
Јасна Котеска, profesorica in pisateljica, Makedonija
Јован Донеv, profesor, Evrobalkan Institut, Makedonija
Катерина Колозова, profesorica filozofije in ženskih študij, Makedonija
Константин Тесторидес, novinar, Makedonija
Лилјана Дирјан, pisateljica, Makedonija
Љубомир Цуцуловски, filozof in profesor, Filozofska fakulteta, Makedonija
Маја Бојациевска, profesorica, Filološka fakulteta, Makedonija
Ристо Лазаров, pisatelj, Makedonija
Роберт Алаѓозовски, pisatelj, Makedonija
Светлана Антиќ-Јовчевска, novinar, Makedonija
Синиша Станковиќ, pisatelj in novinar, Makedonija
Славица Инџевска, namestnica izvršnega direktorja, Inštitut za odprto družbo, Makedonija
Слаѓана Димишковска, novinar, Makedonija
Стојанка Мирчева, profesor, Makedonija
Тодор Чепреганов, zgodovinar in direktor Inštituta za narodno zgodovino, Makedonija
Visar Vishkar, igralec in producent, Makedonija
Ferid Muhić, pisatelj in profesor, Makedonija
Halil Zendeli, pisatelj in založnik, Makedonija
Шенка Колозова, igralka, Makedonija